

ЭРКСЕВАР ИНСОН БАХТНОМАСИ

Тарихда очилди янги зарварак,
Истиқлол, деб унга берилди зур ном,
Дүнида қанча бор олий фазилит,
Барчаси халқларга килинди инъом.

Истиқлол яраттан башарий қонун,
Хаёт дегенгиздан йигилган дур бу.
Тинклигу мусаффо осмонни берган,
Эркинлик тонгидга порлаган нур бу.

Бу бахтлар қомусин халқым яраттан,
Тиллаклар гулининг гулдастаси.
Бу хукук, бу номус, бу эрк, бу виждон,
Халқларга беринган табаррук түйгү.

Истиқлол бахш этган бу нурли китоб,
Ажоддлар умиди, шириң орзуси.
Эрк фаровонлик авлодлар бахти,
Буюк йилномамиз бокий қолгуси.

Бу китоб, бу офтоб - истиқлол нури,
Бахтимиз кўқида порласин мангу,
Бунда озод халқнинг бахти мұхассам,
Эркесвар инсоннинг «Бахтномаси» бу.

Махмуджон КУРБОН,
мехнат фахрийси

Биласизми?

ИЕРОГЛИФ НИМА?

Тилшуносликда «иероглиф», «иероглифлар» деган иборалар кўлланилади. Хўш, бу қандай сўзлар? Кадимги юнонлар эски миср ёзувлари учун «тоға биттилган мукаддас ёзув» маъносини англатадиган «иероглиф» сўзини кўллашган.

Аслида иероглифлар суръ, тош сингари буюмларга коҳинлар томонидан чизилган ҳар хил расмларнинг шарти белгиларидан, яъни ўйма нақшлардан иборат бўлган.

Шу нақшлар сирини фақат коҳинларгина билгани учун улар «коҳинлар нақши» маъносини англатган. Иероглифлар жумғорини французы олими Ж. Шампольон 1822 йилда ечишга муваффақ бўлган. Кейинчалик иероглифлар кенг маъно касб этиб, фақат қадимги Миср ёзувларидагина эмас, балки крит, хетт, хион, япон, корес ёзувчилари учун ҳам кўлланилади-ган бўлбай колди.

Маълумки, қадимги мисрлар иероглифларни бундан қарий беш минг йил аввал кўллабашшаган. Бинобарин, иероглиф белгилар билан ёзилган матнлар милоддан аввали 32-асрдәк мавжуд эди. Анашу ёзудва хозирги рус ва ўзбек алифболарининг 26-харфи бўлган «ш» учун «шан» белгиси кўлланиб, у «ш» бўгининг ёки «сугориладиган дала» - «суръ босган пайкал» маъносини англатган. Кейинчалик эса финикиялар иероглифларни ўзувидан «шин» тарзида «тиш» хамда «тоғизмаси» маъноларини билдирган.

Шундай килиб «ш» харфи белгиси асли келиб чи-киши жихатидан қадимни дунёнинг энг муҳим ёзув тизими бўлган иероглифларга бориб тақалади.

ГУЛ БАЛИҚ

Тупалон дарёсини билмассиз, У ҳаритада йўқ, мактаба ўқимагансиз. Бу дарё жанубий Ҳисор тог-парларин бошланниб, Сурхондарёга кўйланади.

Шовқин солиб тез оққани учун одамлар унга «Тупалон дарё» деб ном беришган. Шу ўша дарёнинг юкори тогли кисмидаги форел балиги учрайди.

Форел балиги Ўзбекистоннинг фақатнина Тупалон дарёсида бор. Бу ергада балик учна катта эмас. Узунлиги 25 - 30 сантиметр ва оғирлиги 200 граммдан бир килограммага бўлади.

Форел балиги жуда ҳам чиройли бўлиб, танасидаги тангачалар ҳар хил рангда товланиб туради. Ташки кўринишга қараб, маҳаллий халқ уни «Гул моки», яъни «Гул балик» деб атashган.

«Гул балик» доимо соvuк ва тез оқувчи дарёларда учрайди. У ўзининг тухумларини кузнинг охири ва қиши бошланши билан кўяди. Икрасининг сони 2 мингдан 4 мингчагча бўлади.

Бу қалик ўзининг чиройли гавда тузилиши, гўштини ширинлиги жихатидан ўрта Осиё баликлари орасида ажralиб туради.

А. АЛИЕВ

Остон амаки болаликдан от парвариши билан маш-еул бўлиб, кўзи пиши, сувиги меҳнатда котганлардан. Унинг отаси «Кўй парвариши хайдовада, йилки парвариши бойловда» деб тақоррларди. Шунингдек, зийорда ва аклни жоноворнинг хосияти кўп эканни, ярим тунгчага ўзининг, ярим тундан сўнг эса эгасининг ризкими тилашими таъкидлагани эсдан чик-майди. Шунинг учун бўлса керак хөвлиснинг бир чеккасидаги бостиримада доимо от парваришилаб келади.

Бу воеқа ўтган йилнинг кўзларни охирларida со-дири бўлган эди. Кеч кириб Остон амаки бори буйидаги йилларни бир жойга тўплаб, кўра яқинидаги тепаликка хайдаб келди. Кейин уларни ёрдамисига топшириб, ўзи уйин томон йўл одди. Атроф тўсислар билан беркитилмагани ёки ўзининг йўл кибиқтарининг таъкидасизлиги туфайни уюрдан жайрон кашканнинг бир оқшомидан йўк бўлганини кўпчиликни лол колдири. Жоновор ёз ой-ларидан от бозордан олиб келинганди. Бу ноҳуш кўнглисизликдан сўнг Остон амаки йўқолган жайрон кашканни кимдан сотиб олганинг яхши эслаб олмаса ҳам унинг Кўйтой тоф орасидан эканлигини биларди.

Кўнгли кўрган фермер йўллаки чўлчон-чўлчилик ва чўлчон-чўлчиликни лол колдири. Жоновор ёз ой-ларидан от бозордан олиб келинганди. Бу ноҳуш кўнглисизликдан сўнг Остон амаки йўқолган жайрон кашканни кимдан сотиб олганинг яхши эслаб олмаса ҳам унинг Кўйтой тоф орасидан эканлигини биларди.

Кўнгли кўрган фермер йўллаки чўлчон-чўлчиликни лол колдири. Жоновор ёз ой-ларидан от бозордан олиб келинганди. Бу ноҳуш кўнглисизликдан сўнг Остон амаки йўқолган жайрон кашканни кимдан сотиб олганинг яхши эслаб олмаса ҳам унинг Кўйтой тоф орасидан эканлигини биларди.

Кўнгли кўрган фермер йўллаки чўлчон-чўлчиликни лол колдири. Жоновор ёз ой-ларидан от бозордан олиб келинганди. Бу ноҳуш кўнглисизликдан сўнг Остон амаки йўқолган жайрон кашканни кимдан сотиб олганинг яхши эслаб олмаса ҳам унинг Кўйтой тоф орасидан эканлигини биларди.

Кўнгли кўрган фермер йўллаки чўлчон-чўлчиликни лол колдири. Жоновор ёз ой-ларидан от бозордан олиб келинганди. Бу ноҳуш кўнглисизликдан сўнг Остон амаки йўқолган жайрон кашканни кимдан сотиб олганинг яхши эслаб олмаса ҳам унинг Кўйтой тоф орасидан эканлигини биларди.

Кўнгли кўрган фермер йўллаки чўлчон-чўлчиликни лол колдири. Жоновор ёз ой-ларидан от бозордан олиб келинганди. Бу ноҳуш кўнглисизликдан сўнг Остон амаки йўқолган жайрон кашканни кимдан сотиб олганинг яхши эслаб олмаса ҳам унинг Кўйтой тоф орасидан эканлигини биларди.

Кўнгли кўрган фермер йўллаки чўлчон-чўлчиликни лол колдири. Жоновор ёз ой-ларидан от бозордан олиб келинганди. Бу ноҳуш кўнглисизликдан сўнг Остон амаки йўқолган жайрон кашканни кимдан сотиб олганинг яхши эслаб олмаса ҳам унинг Кўйтой тоф орасидан эканлигини биларди.

Кўнгли кўрган фермер йўллаки чўлчон-чўлчиликни лол колдири. Жоновор ёз ой-ларидан от бозордан олиб келинганди. Бу ноҳуш кўнглисизликдан сўнг Остон амаки йўқолган жайрон кашканни кимдан сотиб олганинг яхши эслаб олмаса ҳам унинг Кўйтой тоф орасидан эканлигини биларди.

Кўнгли кўрган фермер йўллаки чўлчон-чўлчиликни лол колдири. Жоновор ёз ой-ларидан от бозордан олиб келинганди. Бу ноҳуш кўнглисизликдан сўнг Остон амаки йўқолган жайрон кашканни кимдан сотиб олганинг яхши эслаб олмаса ҳам унинг Кўйтой тоф орасидан эканлигини биларди.

Кўнгли кўрган фермер йўллаки чўлчон-чўлчиликни лол колдири. Жоновор ёз ой-ларидан от бозордан олиб келинганди. Бу ноҳуш кўнглисизликдан сўнг Остон амаки йўқолган жайрон кашканни кимдан сотиб олганинг яхши эслаб олмаса ҳам унинг Кўйтой тоф орасидан эканлигини биларди.

Кўнгли кўрган фермер йўллаки чўлчон-чўлчиликни лол колдири. Жоновор ёз ой-ларидан от бозордан олиб келинганди. Бу ноҳуш кўнглисизликдан сўнг Остон амаки йўқолган жайрон кашканни кимдан сотиб олганинг яхши эслаб олмаса ҳам унинг Кўйтой тоф орасидан эканлигини биларди.

Кўнгли кўрган фермер йўллаки чўлчон-чўлчиликни лол колдири. Жоновор ёз ой-ларидан от бозордан олиб келинганди. Бу ноҳуш кўнглисизликдан сўнг Остон амаки йўқолган жайрон кашканни кимдан сотиб олганинг яхши эслаб олмаса ҳам унинг Кўйтой тоф орасидан эканлигини биларди.

Кўнгли кўрган фермер йўллаки чўлчон-чўлчиликни лол колдири. Жоновор ёз ой-ларидан от бозордан олиб келинганди. Бу ноҳуш кўнглисизликдан сўнг Остон амаки йўқолган жайрон кашканни кимдан сотиб олганинг яхши эслаб олмаса ҳам унинг Кўйтой тоф орасидан эканлигини биларди.

Кўнгли кўрган фермер йўллаки чўлчон-чўлчиликни лол колдири. Жоновор ёз ой-ларидан от бозордан олиб келинганди. Бу ноҳуш кўнглисизликдан сўнг Остон амаки йўқолган жайрон кашканни кимдан сотиб олганинг яхши эслаб олмаса ҳам унинг Кўйтой тоф орасидан эканлигини биларди.

Кўнгли кўрган фермер йўллаки чўлчон-чўлчиликни лол колдири. Жоновор ёз ой-ларидан от бозордан олиб келинганди. Бу ноҳуш кўнглисизликдан сўнг Остон амаки йўқолган жайрон кашканни кимдан сотиб олганинг яхши эслаб олмаса ҳам унинг Кўйтой тоф орасидан эканлигини биларди.

Кўнгли кўрган фермер йўллаки чўлчон-чўлчиликни лол колдири. Жоновор ёз ой-ларидан от бозордан олиб келинганди. Бу ноҳуш кўнглисизликдан сўнг Остон амаки йўқолган жайрон кашканни кимдан сотиб олганинг яхши эслаб олмаса ҳам унинг Кўйтой тоф орасидан эканлигини биларди.

Кўнгли кўрган фермер йўллаки чўлчон-чўлчиликни лол колдири. Жоновор ёз ой-ларидан от бозордан олиб келинганди. Бу ноҳуш кўнглисизликдан сўнг Остон амаки йўқолган жайрон кашканни кимдан сотиб олганинг яхши эслаб олмаса ҳам унинг Кўйтой тоф орасидан эканлигини биларди.

Кўнгли кўрган фермер йўллаки чўлчон-чўлчиликни лол колдири. Жоновор ёз ой-ларидан от бозордан олиб келинганди. Бу ноҳуш кўнглисизликдан сўнг Остон амаки йўқолган жайрон кашканни кимдан сотиб олганинг яхши эслаб олмаса ҳам унинг Кўйтой тоф орасидан эканлигини биларди.

Кўнгли кўрган фермер йўллаки чўлчон-чўлчиликни лол колдири. Жоновор ёз ой-ларидан от бозордан олиб келинганди. Бу ноҳуш кўнглисизликдан сўнг Остон амаки йўқолган жайрон кашканни кимдан сотиб олганинг яхши эслаб олмаса ҳам унинг Кўйтой тоф орасидан эканлигини биларди.

Кўнгли кўрган фермер йўллаки чўлчон-чўлчиликни лол колдири. Жоновор ёз ой-ларидан от бозордан олиб келинганди. Бу ноҳуш кўнглисизликдан сўнг Остон амаки йўқолган жайрон кашканни кимдан сотиб олганинг яхши эслаб олмаса ҳам унинг Кўйтой тоф орасидан эканлигини биларди.

Кўнгли кўрган фермер йўллаки чўлчон-чўлчиликни лол колдири. Жоновор ёз ой-ларидан от бозордан олиб келинганди. Бу ноҳуш кўнглисизликдан сўнг Остон амаки йўқолган жайрон кашканни кимдан сотиб олганинг яхши эслаб олмаса ҳам унинг Кўйтой тоф орасидан эканлигини биларди.

Кўнгли кўрган фермер йўллаки чўлчон-чўлчиликни лол колдири. Жоновор ёз ой-ларидан от бозордан олиб келинганди. Бу ноҳуш кўнглисизликдан сўнг Остон амаки йўқолган жайрон кашканни кимдан сотиб олганинг яхши эслаб олмаса ҳам унинг Кўйтой тоф орасидан эканлигини биларди.

Кўнгли кўрган фермер йўллаки чўлчон-чўлчиликни лол колдири. Жоновор ёз ой-ларидан от бозордан олиб келинганди. Бу ноҳуш кўнглисизликдан сўнг Остон амаки йўқолган жайрон кашканни кимдан сотиб олганинг яхши эслаб олмаса ҳам унинг Кўйтой тоф орасидан эканлигини биларди.

Кўнгли кўрган фермер йўллаки чўлчон-чўлчиликни лол колдири. Жоновор ёз ой-ларидан от бозордан олиб келинганди. Бу ноҳуш кўнглисизликдан сўнг Остон амаки йўқолган жайрон кашканни кимдан сотиб олганинг яхши эслаб олмаса ҳам унинг Кўйтой тоф орасидан эканлигини биларди.

Кўнгли кўрган фермер йўллаки чўлчон-чўлчиликни лол колдири. Жоновор ёз ой-ларидан от бозордан олиб келинганди. Бу ноҳуш кўнглисизликдан сўнг Остон амаки йўқолган жайрон кашканни кимдан сотиб олганинг яхши эслаб олмаса ҳам унинг Кўйтой тоф орасидан эканлигини биларди.

Кўнгли кўрган фермер йўллаки чўлчон-чўлчиликни лол колдири. Жоновор ёз ой-ларидан от бозордан олиб келинганди. Бу ноҳуш кўнглисизликдан сўнг Остон амаки йўқолган жайрон кашканни кимдан сотиб олганинг яхши эслаб олмаса ҳам унинг Кўйтой тоф орасидан эканлигини биларди.